

DE WOESTIJN SINAI

(eerste vervolg)

Het is zeer hartroerend, als de Heere door de profeet Jesaja, 43:26, zegt: “Maakt Mij indachtig, laat ons tezamen richten, vertelt gij uw redenen, opdat gij moogt gerechtvaardigd worden.” In de beide voorgaande verzen houdt de Heere Zijn volk aan de ene kant voor, dat het Hem niet aangeroepen en niet voor Hem gearbeid, Hem niet uit ware belangstelling der liefde, offers en dergelijke gebracht, maar dat het Hem veelmeer arbeid met zijn zonden en moeite met zijn misdaden veroorzaakt heeft. Aan de andere kant houdt Hij het volk voor, dat Hij hun misdaden uitdelgt en hun zonden niet gedenkt. Mocht het hun voorkomen te gering en te armzalig te zijn, dat zij volstrekt op geen verdiensten zouden hebben te wijzen, dan eist de Heere hen op met Hem te richten, en een andere weg aan te wijzen, waarlangs zij dachten gerechtvaardigd te zullen worden, opdat het zou blijken, dat zij geen anderen konden uitvinden, en eindelijk zouden moeten verklaren, dat hun gehele zaligheid berustte op de vergeving der zonden. In Jer. 2:35 wordt ook van een richten, dat is van een proces of rechtsgeding tussen God en de mens gesproken, hetwelk natuurlijk bij een ieder vooraf moet gaan, die zo staat, als daar gezegd wordt. “Nog zegt gij: Zeker ik ben onschuldig, Zijn toorn is immers van mij afgekeerd. Ziet, Ik zal met u richten, omdat gij zegt: ik heb niet gezondigd.”

Er moet gewoonlijk een langdurig proces worden gevoerd, eer een ziel volstandig, zonder beperking, zonder uitzondering en verontschuldiging belijdt, dat zij gezondigd heeft en niet anders dan dit voor God weet te brengen, gelijk iemand niet te onrechte zegt: “Hij is inderdaad aan een ervaring rijk christen, die grondig gelooft, dat hij een arm zondaar is.”

Evenwel, is dat in behoorlijke orde, erkent de mens zijn proces als verloren, dan treedt er een heerlijk recht in de plaats, waarvan Jes. 1:18 zegt: “Komt dan en laat ons samen richten, zegt de Heere! al waren uw zonden als scharlaken, zij zullen wit worden als sneeuw; al waren zij rood als karmozijn, zij zullen worden als witte wol.”

Op zulk een heilzame wijze richtte de Heere ook met ons, terwijl wij de beschouwing der geschiedenis van Zijn oude verbondsvolk in de woestijn voortzetten.

Hebr. 12:18-21

“Want gij zijt niet gekomen tot den tastelijken berg en het brandende vuur, en donkerheid, en duisternis, en onweder, En tot het geklank der bazuin, en de stem der woorden; welke die ze hoorden, baden, dat het woord tot hen niet meer zou gedaan worden. (Want zij konden niet dragen hetgeen er geboden wordt: Indien ook een gedierte den berg aanraakt, het zal gestenigd, of met een pijl doorschoten worden. En Mozes, zo vreselijk was het gezicht, zeide: Ik ben gans bevreesd en bevende.)”

Wij gaan voort met het beschouwen der wetgeving op Sinaï. Wij hebben liever deze woorden van de apostel dan een andere tekst willen voorlezen, hoewel wij ons niet voorgenomen hebben, ditmaal de grote voordelen uiteen te zetten, welke hij door die gedurige ontkenning aan de dag legt: gij zijt niet gekomen tot de berg Sinaï, die hij

tegenover de berg Sion stelt. Hij beschrijft daardoor twee bedelingen of instellingen, namelijk de bedeling der wet en die des Evangelies, die hij hier en op andere plaatsen, zoals 2 Cor. 3, schetst, waar hij de eerste voorstelt als een bediening, die de verdoemenis, maar de laatste als een bediening, die de gerechtigheid predikt, waardoor het grote onderscheid van beide instellingen duidelijk en sterk aan het licht treedt. Het zou wel der moeite waard zijn, de vergelijking uit te breiden, om het onderscheidende der beide instellingen, nauwkeurig te schetsen, waaruit dan duidelijk zou blijken, dat evenmin als Mozes bij al zijn heerlijkheid instaat was het volk in Kanaän te leiden, ook de wet onmachtig is, om een zondig mens tot de zaligheid te brengen; dat evenals er een ander dan Mozes nodig was, om hen in de beloofde erfenis te voeren, zo ook slechts Jezus instaat is zondaars zalig te maken. En dewijl een andere profeet dan Mozes beloofd werd, zo worden wij ook op een Ander gewezen dan op hem, om bij die Ander de zaligheid te zoeken.

Laat ons nu onder de lering en leiding des Heeren de verdere gebeurtenissen op Sinaï nagaan, die uit dubbel oogpunt te beschouwen zijn. Uit het eerste zien wij, hoe het volk niettegenstaande al zijn beloften nochtans het verbond der wet verbreekt en daardoor onder de bedreigde straffen valt; maar uit het andere oogpunt, hoe het volk nu tot de ontferming de toevlucht moet nemen, daar Mozes niet eerst rust, voordat hij van de volkomen begenadiging verzekerd is.

Overeenkomstig de gesloten overeenkomst sprak God, nadat Hij de tien geboden gegeven had, niet meer Zelf tot het volk. Maar de berg stond daar nog steeds door dikke wolken omhuld. Mozes beklom hem en kwam met vele bijgevoegde wetten terug, waarmee al het volk bereidwillig instemde en beloofde ze te zullen onderhouden.

Was Mozes tot dusver telkens alleen opgeklommen, zo kreeg hij thans bevel een geleide mede te nemen, dat uit 73 personen bestond, namelijk Aäron, zijn twee zonen en 70 oudsten. Nochtans werd er tussen Mozes en zijn geleide een groot onderscheid gemaakt, want deze zouden slechts van verre aanbidden, maar Mozes moest naderbij treden.

Doch zij waren vooraf eerst met het bloed des verbonds besprengd. Zij zagen hier de God Israëls zonder twijfel in de gedaante van een mens, als een voorteken Zijner aanstaande komst in het vlees. Maar van Zijn gedaante wordt niets vermeld; slechts gezegd, dat er onder Zijn voeten een werk van saffierstenen was, dat een kostelijk gesteente van hemelse kleur is, waarom er ook bijgevoegd wordt: als de gestaltenis des hemels in klaarheid.

De hogepriester droeg een mantel van deze kleur. Wat daardoor wordt afgebeeld is mij niet bekend, maar ik meen toch, dat blauw de kleur der liefde is; voorts mogen wij eigenlijk de saffier voor de bodem hoeden, waarop de voeten van de Zoon des mensen staan. Weet iemand het nog meer gepast uit te leggen, des te beter. Zij zagen God; doch Hij strekte Zijn hand niet uit tot de afgezonderden van de kinderen Israëls, staat er, dat is: Hij doodde hen niet, hoewel Hij gezegd had dat niemand leven kon, die Hem zag.

Beide is overeenkomstig de waarheid. Geen zondig mens zou het kunnen verdragen, als hij God als God, zonder een Middelaar zag. Maar in de Middelaar is Hij Vaderlijk gezind. En alzo bewees Hij Zich hier. Blauw ontstaat door een vermenging van tegenovergestelde kleuren, zwart en wit, en ik zou wel kunnen beweren dat de schone saffier de twee naturen, de Goddelijke en de Menselijke, in de Middelaar afbeeldde,

waarom er ook eigenlijk niet staat: als de gestaltenis, maar: als het Lichaam des hemels in klaarheid.

Dat gezicht had voor het geleide van Mozes een verkwikkelijke uitwerking, want er staat verder: “Maar zij aten en dronken, nadat zij God gezien hadden.” Zij waren alzo gezond en goedsmoeds. Bid niet ook David: “Laat Uw aanschijn lichten, zo zullen wij verlost (genezen) worden.”

Voorts krom Mozes, naar het bevel Gods, hoger op de berg, waar Hij hem de stenen tafelen wilde overhandigen. Zes dagen moest hij wachten, eer hem iets gezegd werd. Want de heerlijkheid des Heeren woonde op de berg Sinai en bedekte hem zes dagen met de wolk. Gedurende deze tijd at of dronk Mozes niets, gelijk ook in de volgende vierendertig dagen niet, want hij vertoefde in het geheel veertig dagen op de berg. Die zes eerste dagen, welke Mozes in een volstreekte stilte en afzondering van het schepsel doorbracht, moeten wel van een geheel bijzondere aard zijn geweest, zodat zijn ziel zich in een buitengewoon stille overdenking verdiepte. Daar zal in bijzondere volmaaktheid die gestalte der ziel zijn geweest, welke Samuël aangeeft met de woorden: “Spreek Heere! want Uw knecht hoort.”

De profeet Habakuk drukt die ook in hoofdstuk 2:1 uit, als hij zegt: “Ik stond op mijn wacht, en ik stelde mij op de sterkte, en ik hield wacht om te zien, wat Hij in mij spreken zou.” Van Jezus Zelf lezen wij, dat Hij ganse nachten in het gebed doorbracht, dat zonder twijfel een zeer uitnemend bidden was, een geheel bijzondere wijze van bidden, zoals wellicht niemand Zijner kinderen die kent, verstaat en oefent.

Een ieder worde intussen meer en meer geestelijk arm, treurig, zachtmoedig, hongerig en dorstig naar de gerechtigheid, barmhartig, rein van harte en vreedzaam, dan zal hem op deze weg al het overige toegeworpen worden. Maar wij kunnen daaruit opmaken, dat een gedurig rondrijven, al had het ook een loffelijke schijn, niet met een ware Godzaligheid kan gepaard gaan. Zal iemand bijzondere Goddelijke mededelingen deelachtig worden, dan gaat er ook een tot zichzelf inkeren, een afzondering en stilte vooraf. Het gedurig spreken en horen doet het niet. “Door wederkering en rust zoudt ge behouden worden; in stilheid en in vertrouwen zou uw sterkte zijn.”

Op de zevende dag riep God Mozes tot Zich en maakte hem met vele geboden bekend, welke Ex. 25-31 beschreven staan. Wij nemen het merkwaardige daaruit, dat in hoofdstuk 25:40 bevolen werd: “Zie dan toe, dat gij het maakt naar hun voorbeeld, hetwelk u op de berg getoond is;” welk gebod in het vervolg herhaald wordt. Deze omstandigheid haalt niet alleen Stefanus, maar vooral de apostel in Hebr. 8:5 als zeer merkwaardig aan, en de laatste leidt vele gewichtige gevolgtrekkingen daaruit af. Dat bevel had betrekking op de tabernakel en de ganse godsdienst in die tabernakel, zoals die daarna in de tempel uitgeoefend werd.

Dat moest nauwkeurig zo ingericht worden, als Mozes het gezien had op de berg. Wat werd hem dan daar getoond? Niet een beeld van hetgeen hij op aarde zou tot stand brengen, gelijk een bouwmeester een beeld, een plan ontwerpt van een gebouw, dat naar dat plan moet worden opgetrokken. Veelmeer werd hem op de berg het eigenlijke en werkelijke, het oorspronkelijke getoond, dat hij op aarde in beelden van de levitische godsdienst zou afschaduwen, of afbeelden. Wat Mozes zag wordt door de apostel hemelse dingen genoemd, alzo werkelijkheid; hetgeen hij in de levitische godsdienst tot

stand bracht waren aardse beelden en trekken, de afschaduwing der werkelijke, hemelse dingen.

Het was daarom iets uiterst gewichtigs, wat Mozes getoond werd, en wij zullen niet te ver gaan, als wij zeggen, dat hij duidelijk inzag, dat er nog een gans andere Priester aanwezig was dan Aäron en zijn nakomelingen, nog een geheel ander offer en reukwerk dan deze aanbracht, nog een ander bloed dan hij vergoot, nog een geheel andere verzoening dan hij instelde, en een andere reiniging dan die hij bewerkte, kortom een gans andere inrichting dan er nu bestond.

Dat was waarlijk die verborgen wijsheid, waarvan David roemt, dat God hem die bekend maakte, en de grond, op welke hij zeggen kon: “Brandoffers en offers voor de zonde kunnen U niet behagen;” waarom Jesaja van de Knecht des Heeren zeide, dat Hij Zijn leven tot een Schuldoffer zou geven, en Zacharias dat God de zonden des lands op een dag zou wegnemen.

Daarom beschouwde Daniël het als iets toekomstigs, dat de misdaad verzoend, de zonde verzegeld en de eeuwige gerechtigheid aangebracht zou worden. Maar het laat zich tevens zeer wel begrijpen, waarom voor de gelovigen onder het Oude Verbond, zoals David, de openbare erediensten zo aangenaam waren, hoewel niet op zichzelf, maar als een levende vertegenwoordiging van het ene grote Offer door een priester naar de ordening van Melchizedek. En verstrekt niet het heilig Avondmaal onder het Nieuwe verbond juist tot een zinnelijke aanschouwing en vertegenwoordiging van het werkelijk volbrachte en voor alle eeuwigheid geldend Offer van Jezus Christus, eenmaal aan het kruis geschied? Zullen niet allen, die vooral de noodzakelijkheid van dat Offer voor hun persoon erkennen, daaraan met des te meer blijdschap vasthouden?

Bij het einde van het gesprek van God met Mozes ontving hij twee stenen tafelen, in welke God Zelf de tien geboden geschreven had. Het lange veertigdaagse vertoeven van Mozes op de berg maakte intussen een zeer kwade indruk op het bandeloze volk. Het bewees op een zeer beklagenswaardige wijze met feiten, dat het een stenen hart had, en dat er een bijzondere kracht Gods nodig was, indien Zijn gebod in dat hart zou wonen. Zij vergaderden tegen Aäron op een hem dringende wijze, en deden hem de onverstandigste eisen, namelijk om hun goden te maken, die voor hen heen gingen. Christus zegt onder anderen, dat uit het hart des mensen onverstand voortkomt. Hier zien wij dus recht hoe ver het gaan kan.

Een mens zal goden maken. Bestaat er wel groter dwaasheid en onverstand? En dat eiste een volk, dat nog pas enige weken geleden de klaarblijkelijkste, de hartroerendste bewijzen van Gods bestaan had gehad! Kan er een sterker bewijs zijn voor het onvermogen des vleses en de onverbeterlijkheid der menselijke natuur, welke ook, zonder de tussenkomst der genade, de middelen zijn mogen, die aangewend worden? Zou men niet denken dat als God Zelf op een hoorbare en zelfs zo verschrikkelijke, maar toch ook genadige wijze tot mensen sprak, zij zelf allen zouden bekeren?

En toch zien wij hier juist het tegendeel; wij zien dat hun bereidwilligheid om te gehoorzamen geen zaak des harten was, maar alleen de uitwerking ener slaafse vrees; wij zien alsoo ook, hoezeer naar onze behoefte berekend die belofte is, waarin God Zelf zegt: “Ik zal Mijn wet in hun binnenste geven en zal Die in hun hart schrijven;” want niets minder dan dat is tot onze herstelling nodig.

Welk een menigte van zonden treden hier als een klomp tevoorschijn! Welk een ondankbaarheid en dergelijke! Zij weten ook een oorzaak op te geven als zij zeggen: “Wij weten niet, wat met deze man Mozes geschied is.” Zij doen alsof zij Mozes nauwelijks kenden, dien zij, hoe vreemd, een man noemen. Hem schrijven zij hun uitleiding uit Egypte toe, die als een slechte dienst beschouwen. Zo schandelijk gedragen zij zich zes weken na de wetgeving? Riep zij hun verkeerdheid dan meer tevoorschijn naarmate zij krachtiger het uitbreken er van tegemoet trad? Is dan de wet de kracht der zonde? Wordt zij niet door haar gedood, maar levendgemaakt? Neemt zij dan oorzaak door het gebod, om allerlei begeerten in de mens te verwekken? Is het zo noodzakelijk, aan de wet te sterven en eens anderen mans te worden?

Doch het zal alles nog ten beste uitkomen, daar deze onzinnigen zich tot Aäron, de broeder van Mozes, wenden. Deze man, een hogepriester, die de hoge uitzondering genoot, God Zelf te zien, zal zich tegen deze dolle eisen met nadruk en ijver verzetten. Al mocht hij ook vermoeden, dat het volk geneigd was zich aan hem te vergrijpen, zo zal hij, als een bijna negentigjarige grijsaard, zijn leven niet eervoller weten te besluiten, dan dat hij als een martelaar de waarheid met zijn bloed bezegelt en er voor mag sterven, als hij haar niet langer handhaven kan.

Als een rots, tegen welke alle golven breken, zal hij wel palstaan. En zekerlijk verwachten wij niet zonder grond zulk een gedrag van die man, in zulk een gewichtig ogenblik, waar hij het in zijn macht heeft, het volk van een zware zonde terug te houden. Een Petrus zou waarschijnlijk voor zijn val verklaard hebben, dat het hem onmogelijk zou zijn geweest, zich anders dan plichtmatig te gedragen.

Maar foei Aäron! of laat ons liever zeggen, de aan zichzelf overgelaten menselijke natuur. Aäron tracht geenszins het volk van de dwaalweg terug te brengen, hij is hen veeleer behulpzaam in het betreden van die weg; hij schijnt tenminste bijzonder wijs te willen handelen, om zich van alle kanten te beschermen. Want Christus zegt, dat bij het onverstand, ook list, boze ogen en bedrog uit des mensen hart voortkomen. Daar hij bezorgd was voor zijn leven, sprak hij hen niet tegen; in de hoop hen tot andere gedachten te brengen, eiste hij van hen hun gouden sieraden, die hun nochtans tot dat doel niet te lief waren, maar die zij dadelijk brachten.

Hij goot nu daarvan een gouden kalf, en wij willen hopen dat hij gedacht heeft: een kalf, zelfs van goud, zal hen toch voor een God te dwaas voorkomen, zodat zij bij het aanschouwen van zulk een beeld hun eigen dierlijk verstand leren kennen, en daarbij met zelfverfoeiing zullen gewaarworden, dat zij gelijk zijn aan de Egyptenaars, die op afgodische wijze een os als hun God vereerden.

Neen, alleen de waarheid maakt vrij, maar het afwijken van haar kan geen nut doen. Het volk was er zeer goed mede tevreden en riep: “Ziet daar de goden, die ons uit Egypteland geleid hebben.” Nu wilde Aäron de uiterste wijsheid van zijn verstand aan de dag leggen; hij zocht het volk daarheen te leiden, dat zij het kalf niet als hun eigenlijke God, maar slechts als een beeld van de ware God vereerden, hopende, dat dit een zeer geringe, of zelfs geen zonde zou zijn, en hij riep daarom uit: “Morgen zal den Heere een feest zijn.”

Zo voerde hij een vermenging in, waardoor de beide eerste geboden: “Gij zult geen andere geboden voor Mijn aangezicht hebben,” en: “Gij zult u geen gesneden beeld, noch enige gelijkenis maken,” tegelijk werden overtreden.

Het volk liet zich deze zelf gekozen godsdienst, die de mens steeds meer behaagt dan de van God verordineerde, zeer welgevallen. Het woonde des morgens de offerdienst bij, die Aäron verrichtte; des namiddags zetten zij zich neder om te eten en te drinken, en stonden dan op om te spelen. Ziet, dat was nu een voor het vlees zeer behagelijke godsdienst. Zij speelden, of zoals er eigenlijk staat: Zij lachten en bedreven allerlei moedwil, waardoor zij zich vermaakten.

Mogen wij uit het verband, waarin hier het lachen, spelen, zingen en dansen gedacht wordt, dewijl het zijn oorsprong had uit de afval van God en uit een valse godsdienst, een krachtig besluit opmaken ten aanzien van de vermakelijkheden, die op gelijke wijze bij ons gezien worden, dan mogen wij daaruit afleiden, dat het lachen en spelen, het toneelspel en de dans dingen, die bij de groten des lands evenals bij de geringen zulke ijverige verdedigers vinden, tot de kalverdienst behoren en met de ware Godzaligheid volstrekt niet gepaard kunnen gaan.

De kinderen Israëls moesten hun spelen en dansen duur genoeg betalen; want drieduizend van hen vielen door het wraakzwaard Gods. Dit is duidelijk, het lachen moet in wenen, de blijdschap moet in een droefheid naar God veranderen. Men eist vaak een duidelijk bewijs uit de Schrift, dat zulke luidruchtigheid en dartelheid verboden is. Hij, die uit uitdrukkelijk verbod niet ziet in de woorden, waar van deze kalverdienaars gezegd wordt: zij stonden op om te spelen, en van welke Mozes daarna zegt: “Ik hoor een stem des zingens bij beurten,” openbaart daarmee slechts zijn boze wil en zijn ongehoorzaam, wederspanning hart.

Maar de zodanigen moeten weten, dat zij van de ware Godzaligheid volstrekt niets bezitten, en behoren tot die mensen, van wie de Heere Jezus zegt: “Wee u, die nu lacht, want gij zult wenen.”

Zo vrolijk ging het in het leger toe. Men schertste, men lachte, men danste en zong. Men dacht in zijn vrolijkheid noch aan God, voor Wien men zozeer gevreesd had, noch aan Mozes, die hun zo nodig was geweest, noch aan de tien geboden, die de Heere Zelf tot hen had gesproken, en waarin Hij hun volstrekt geboden had: “Gij zult geen andere geboden voor Mijn aangezicht hebben, gij zult u geen gesneden beeld, noch enige gelijkenis maken.”

Zij waren goedsmoeds en vrolijk. Maar geheel anders werd er op de berg over gedacht, geoordeeld en gesproken. Dit had hoofdzaak bij hen moeten zijn, niet hoe zij het beschouwden, maar hoe het door God beschouwd werd. Dat zou even nuttig geweest zijn als noodzakelijk. Maar op het voornaamste sloegen zij geen acht. En gaat het niet zo meestal met de lichte zinnige mensen? Zij draven voort. Zij bekommeren er zich niet over, wat andere mensen, of wat de overheid, of hun eigen geweten en wat God Zelf daarvan zegt. Ach! welk een jammerlijke lichtzinnigheid! waar zal ze toch eindelijk heenvoeren? Hoe geheel moet zij verdwijnen! welk een nauwkeurig opzien tot God zullen zij moeten leren, als het eens goed met hen zal aflopen.

God de Heere sprak met Mozes over deze zaak. Nauwelijks had hij de twee tafelen ontvangen, toen het tot hem heette: “Ga heen, klim af, want uw volk, dat gij uit

Egypteland gevoerd hebt, heeft het verdorven.” De Heere spreekt gans op vreemdsoortige wijze en noemt het niet meer Zijn, maar Mozes’ volk, dat hij, en niet God, uit Egypteland opgevoerd had. Maar er lag toch in die wijze van spreken een verborgen genade als een druif onder de bladeren.

Want het werd Mozes als het ware in de hand gegeven, den Heere het tegendeel te antwoorden, en Hem dat U en Gij terug te schuiven, gelijk hij ook dadelijk deed, toen hij zeide: “Waarom zou Uw toorn ontsteken tegen uw volk, hetwelk Gij met grote kracht en met een sterke hand uit Egypteland uitgevoerd hebt?”

Een zeldzaam: waarom? waar toch zoveel oorzaak tot toornen aanwezig was! De Heere maakte de zonde des volks aan Mozes bekend. “Zij zijn,” zegt Hij, “haast afgeweken van de weg, die Ik hun geboden had; zij hebben zich een gegoten kalf gemaakt, en zij hebben zich voor hetzelfde gebogen en hebben het offeranden gedaan en gezegd: dat zijn uw goden, Israël, die u uit Egypteland opgevoerd hebben.”

Dachten zij bij hun ongehoorzaamheid niet aan God, zodat zij daarvan kunnen worden onderhouden, dan dacht nochtans God aan hen, om het hun te vergelden. Hij voegt er bij: “Ik heb dit volk gezien, en zie, het is een hardnekkig volk. En nu, laat Mij toe, dat Mijn toorn tegen hen ontsteke en hen vertere; zo zal Ik u tot een groot volk maken.”

O welk een wonderbaar gesprek, en welk een bedekte genade. God had alleszins het recht om te handelen, zoals Hij dreigt, als de middelaar des Ouden Verbonds zijn toestemming daartoe gaf. Maar terwijl Hij hem tot deze toestemming opeist, geeft Hij tegelijk te verstaan, dat Hij zonder deze niets doen zou. Hij grijpt Mozes aan die zijde aan, waar de meesten het gemakkelijkst zijn te overwinnen, namelijk bij de eer en eigenliefde, als Hij zegt: “Zo zal Ik u tot een groot volk maken.”

De Heere kent Zijn knecht te goed, en wist dat hij niet zou toestemmen in iets dat – met Zijn eeuwig raadsbesluit in strijd was; vandaar dat Hij hem daarbij zodanig waagde, en er hem aan mocht wagen. Mozes zag zeer wel, dat alles in zijn hand gesteld was, toen de Heere zeide: “En nu, laat Mij toe” enz., en zo had hij het voor het volk gewonnen.

Wat de eer betreft. Deze gaf hij den Heere terug, en herinnerde Hem, wat de Egyptenaars er van zeggen zouden, als Hij alzo deed; hij herinnerde Hem aan Zijn waarheid, en de eed, die Hij Abraham, Izaäk en Israël gezworen had, toen Hij bij Zichzelf zwoer, dat Hij hun dat land wilde geven, en toonde alzo de onmogelijkheid, om anders dan genadig met Zijn volk te handelen. Alzo had Mozes gelegenheid zijn middelaarsambt voor God uit te oefenen; hij bad, zeggende: “Keer af van de hittigheid Uws toorns, en laat het U over het kwaad Uws volks berouwen.”

En dit behaagde den Heere; want zou Hij toornen, daar Hij genade kon bewijzen.

Alzo getroost en bemoedigd klom Mozes met de beide door God Zelf beschreven tafelen in de hand, de berg af. Reeds van verre klonk hem het geluid van het juichen des volks tegemoet. Toen hij eindelijk nabij genoeg was gekomen, om het kalf en het dansen te kunnen zien, werd hij zelf door een heilige ijver en toorn overmand, zodat hij de beide tafelen nederwierp en ze aan de voet des Bergs tegen de rots verpletterde, niet vanwege een afkeer van de in de tafelen geschreven geboden, maar vanwege de ongehoorzaamheid des volks, alsof hij wilde zeggen: Wat baten zulke heilige wetten voor zulk een wederstrevig volk! Wie wil met zulke slechte mensen over het een of ander gebod spreken, daar zij ze alleen horen, om ze te vergeten en te overtreden. Overigens

wordt deze daad noch geprezen noch berispt; wij mogen ons alzo ook noch het een noch het ander veroorloven. Ja zekerlijk, het volk had de tafelen der wet vergruisd en behoefde andere tafelen en een ander schrift.

En is het niet met ons evenzo gesteld? “Mozes nam het kalf, dat zij gemaakt hadden, en verbrandde het in het vuur, en vermaalde het totdat het klein werd, en strooide het op het water, en deed het de kinderen Israëls drinken.” Aäron kreeg een vurig verwijt, en daarna riep Mozes: “Wie den Heere toebehoort, kome tot mij. Toen verzamelden zich tot hem al de zonen van Levi.” Hij beval hun, met het zwaard in de hand het leger door te trekken en alle afgodischen te doden, die hun voorkwamen, en zij deden alzo; en zo vielen er drieduizend door het zwaard. Des anderen daags zeide hij tot het volk: “Gijlieden hebt een grote zonde gezondigd, doch nu, ik zal tot den Heere opklimmen; misschien zal ik een verzoening doen voor uw zonden.”

Hij liet ook niet af, voordat hij alles bij God voor het volk vereffend had, waarover wij, als de Heere wil, bij een eerstvolgende gelegenheid zullen spreken.

Ziedaar een beklagenswaardig bewijs van het grondeloos bederf, niet slechts van het Joodse, waarvan Aäron een betreurenswaardige bijdrage levert. Laat ons vooral niet blijven staan bij de Joden, en op een schijnheilige wijze vragen: hoe was het mogelijk zo te handelen?

Laat ons liever belijden, dat wij geen haarbreed minder bedorven zijn, niet minder tot het boze bekwaam, en daarom niet minder strafbaar zijn dan zij. Laat ons in oprechtheid des harten ons verootmoedigen en bekeren, in waarheid onze toevlucht tot de troon der genade nemen, niet ophouden met smeken, totdat God ons onze zonden, die vele en groot zijn, ter wille van het bloed van Jezus Christus den Middelaar van het Nieuwe verbond vergeve.

“Bekeer ons, Heere, zo zullen wij bekeerd zijn; genees ons, zo zullen wij genezen worden.” Amen.